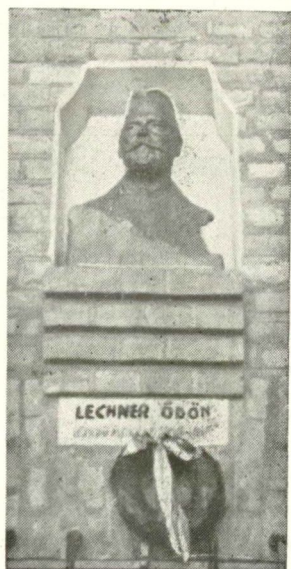

A TISZA

FELELŐS SZERKESZTŐ Dr. KÁLLAI EMIL

Lechner Ödön szobra
a szegedi Nemzeti Emléksarnokban

IV. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

SZEGED, 1933 OKTÓBER

ELŐFIZETÉSI ÁR EGÉSZ ÉVRE 3 PENGŐ. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
SZEGED, FEKETESAS UCCA 15. TELEFONSZÁM 20-85. MEGJENIK HAVONTA
A KIADÓHIVATAL POSTATAKARÉKPENZTÁRI CSEKKSZÁMLÁJÁNAK SZÁMA 2083

Á R A
30
FILLÉR

Nagyságos

Dr. Sebestyén Károly
urnak

Somogyi könyvtár
Szeged

„THERMOFRIG“

„AUROPHAN“

„HAGOLI-TEJ“

„HERMETOS“

H O P A L A C K

egy-egy fogalom!

E négy márka utolérhetetlen,
mert:

**izléses, garantált hő- és
hidegtartó, hygienikus,
majdnem törhetetlen.**

Forgalomba hozza:

**Magyar Fémlemezipar
Részvénytársaság, B u d a p e s t**

VI., Erzsébet királyné-ut 57-61. ● Telefon: 97-2-84, 97-2-85.

Móra Ferenc ezeregy élete

Ha én valami multszázadbeli literátor lennék, azzal kezdeném az egészet, hogy 1879. július 19-én ragyogó üstökös jelent meg Kiskunfélegyháza fölött. Dehát én is csak olyan gyalogjáró ember vagyok, Móra Ferenc se szokott kacérkodni az üstökösseel, éppen ezért egyszerűen bejelentem, hogy az említett napon nagy volt az öröm Félegyházán a Daru-uccában, mert Móra Mártonnak a felesége, Juhász Anna egészséges fiúgyermeket szült, akit Ferenc névre kereszteltek. Gazdagszívű, szegény szűcs volt Móra Márton, tömérdék gonddal-bajjal nevelte föl kis családját. Az idősebbik gyerek, az István, tizenhat évvel előzte meg a Ferkót. Szelíd, és csöndes kiskunok voltak, de a Ferkó különösen komoly és szótalán gyerek. Nem messze tőlük, az ódon templom mögött állott a földszintes ház, amelynek helyén Petrovics mészáros és korcsmáros Sándor fia töltötte gyermeksege legszebb idejét és hallgatta dajkája dalát, a Cserebogár, sárga cserebogárt. Ezen a tájon játszadozott a kis Móra Ferenc is a Barta-gyerekekkel, itt röpítette az első sóhajt és az első sárkányt.

Nagyon jámbor elemista lehetett, mert Horváth tisztelendő úr, aki Sodoma és Gomorra mellett Herculanium és Pompeii sorsát is elmesélte a hittanórán, a tízéves fiút el akarta vinni Kalocsára, a jezsuitákhoz, hogy egy új Pázmány Pétert faragjanak belőle. (Különös véletlen, hogy Ady Endre is pap akart lenni Kalocsán, életének egy furcsa fokán.) Az édesanyja már kimosta ingeit, megfoltozta ruháit a fiúnak, de mire a nagy nap hajnala fölvirradt, holtan találták Horváth tisztelendő urat a parókián.

Móra Ferenc tehát tovább tanult szülővárosában és titokban megírta az első verseket is. A milennium parádés évében jelent meg először a nyilvánosság előtt, az Új Időkben, de álnéven. A Móra nevet egyelőre illő tisztelettel átengedte István bátyjának, akinek Földszint című első szép verseskötönye után némelyek a Petőfi koszorúját igérték.

A szülőház, amelytől Móra Ferenc a középiskola után búcsút vett, ma már csak emléken él. Lebontották, mint ahogy nálunk általában a nemzeti sportok közé tartozik a költők szülőházának lebontása. Pindarosét még az ellenség is megkímélte, de nálunk félnek tőle, hogy a példa vonz, és még egy költőnek kedve támad, hogy megszületésén benne. Könnyű volt Tömörkény Istvánnak — mondogatta egy szegedi poéta, amikor Dugonics András szülőházának lebontása után az övére került a sor —, Tömörkény a ceglédi állomáson született. Az állomásokat pedig bajosabb lebontani.

A pesti egyetemi tanulmányok elvégzése után (miközben az újságírás előízét is érezte egy darabig, mint a Magyarország korrektora), a komoly tanári pályára lépett Móra Ferenc és pedig Felsőlövön, a század első két esztendejében. Főleg természettudományokra tanította a felsőlövői ifjúságot a fiatal segédtanár, akinek hatvanhat forint és hatvan krajcár volt a fizetése. De mivel a katonasággal is akadt eligazítani valója és mert házasodni is készült, gondolt merészet és nagyot: Szegedre pályázott főigazgatósági tollnoknak. (Ez időben már egy költő működött e téren: a váradi Dutka Ákos.) De Platz Bonifác, aki pap létére nagy ellensége volt Darwinnak, úgy látszik, a költőkkel szemben is tartózkodó álláspontot foglalt el. Túlságosan beajánlották neki Móra Ferencet, aki akkor már versben és prózában szolgálta az irodalmat. Hiába volt életében először és utoljára audiencián bátyjával együtt Móra Ferenc, nem jelölték a tollnoki állásra és így történt, hogy 1902-ben a szegedi sajtó munkásai közé állott be, a Szegedi Naplóhoz, amelyet Engel Lajos adott ki és Kulinyi Zsigmond és Békefi Antal szerkesztettek. Ennek a lapnak olyan jó híre és olyan nagy tekintélye volt abban az időben a magyar vidéken, mint a Daily Mailnek vagy a Corriere della Serának. Mikszáth és Gárdonyi asztala állott a redakciójában és ehhez az asztalhoz Tömörkény mellé Móra Ferenc is letelepedett. A bűvös asztal ott is marasztotta Szege-den és vitte lassan, de biztosan előre.

(Megint egy furcsa véletlen, hogy éppen Ady

Endre is jelentkezett az időben a Szegedi Naplónál és kis híjja, hogy nem őt ültették le Mikszáth asztalához.)

Közigazgatási riporternek szerződött le Móra, hatvan forint volt a fizetése, de csakhamar ő lett a lap mindenese. Békefi földözte föl benne a költőt, aki Csipke néven hosszú esztendőik során minden vasárnap jelentkezett, mint az ujság ünnepi kalácsa. Móra Ferenc 1902-ben adta ki első könyvét, Az aranyszörű bárány címen, kedves, derűs, verses mesét Mátyás király korából, amely később, a Petőfi Társaság egy ünnepi ülésén a legmagasabb hallgató tetszését is megnyerte. Huszonöt éve jelent meg tehát az első Móra-könyv, csöndesen, minden különösebb feltűnés nélkül. Mint ahogy csöndesen, minden különösebb feltűnés nélkül dolgozott tovább a szegedi művelődés mezején Móra, aki hamarosan fészket rakott Szegeden, elvette szíve régi választottját, Walleshausen Ilonkát, aki nemcsak méltó élettársa, de egyben író társa is lett, hiszen Móra Ferencné írta a legjobb szegedi szakácskönyvet. 1904-ben Móra a Somogyi Könyvtár és a Városi Múzeum őre lett, 1916-tól kezdve igazgatója. Amit Tömörkény nem egészen dicstelenül kezdett, azt ő folytatta teljes dicsőséggel. Különösen a régiségtár és a néprajztár páratlan gazdagsága és eredetisége az ő érdeme, de a Közművelődésnek emelt tiszaparti palota minden egyes szöglete az ő lelkének és kezének gondosságát és pontosságát hirdeti.

Jöttek és mentek az évek, a béke csöndes és a háború hangos évei, Móra rendületlenül állott a poszton, írt, olvasott, tanult, dolgozott. Ő lett a mindentudó Szegeden. Polihisztora az összes tudományoknak. A hivatalos életrajzában olvasom, hogy leginkább zoológiával és archeológiával foglalkozik.

De ha botanikáról van szó, akkor ő Linné és De Candolle tudományában otthon van, ha csillagásatról beszélnek, akkor ő Kopernikus és Flammarion mesterségében teljesen tájékozott, hogy az okkult ismeretekről és az erotikus irodalomról ne is szóljunk.

És közben egyre jönnek ifjúsági könyvei, me-

sei, regényei. A legnehezebb műfajt választja magának, de a jobbik részt, mint az evangélium mondja: a gyermekeknek ír.

Az öreg diófákról, a Mindenki Jánoskájáról, a Csilicsali Csalavári Csalavérről, a Kincskereső kis ködmönről, a Filkóról mesél a leghálásabb és — legfinnyásabb olvasóknak és ezek egyszerre a szívékbe fogadják és nem győzik hallgatni. Egyszer, makói tanár koromban, népszavazást rendeztem az alsó osztályokban, hogy melyik a legkedvesebb olvasmány?

Nagy szótöbbséggel győztesen elsőnek került ki a versenyből a Rab ember fiai, Móra Ferenc ifjúsági regénye Apafy Mihály fejedelem idejéből.

Akadott olyan fiú, aki szóról-szóra elmondotta az egész könyvet és ha valahol elakadt, vagy hibázott, mindjárt egy csomó kéz emelkedett a levegőbe: — Nem úgy van, tanár úr kérem! Ezenkívül én még egy olvasmánynak láttam ilyen mély és erős hatását az iskolában: A kék madár meséjének.

Móra és Maeterlinck — egészen jó társaság.

Kitört a nagy háború és az eggyetlen ujság a magyar vidéken, amely az első órától fogva végig a vezető helyen mindig a békét siratta, mindig a magyar vért sajnálta, mindig a jövőt féltette, a Szegedi Napló volt. Móra Ferenc írta ezeket a szó legnemesebb értelmében yett pacifista vezércikkeket, amelyek a maguk hazai családi körében éppen úgy szolgálták az emberiség ügyét, mint Romain Rolland tiltakozásul a nagyvilágban. A háborúban a tollal küzdők sorában a legtisztább magyar hősök egyike volt a mi Móra Ferencünk.

Tömörkény halála után (1907) egészen az ő birodalma lett a szegedi Kulturpalota, ahová heted-hét országból zarándokolnak a hívek: tanulni és gyönyörködni. Ő pedig ott üldögél szívarszó mellett a csöndes irodában és dolgozik tovább. A jövő Móra Ferenc száz év múlva nagy zavarban lesz majd: hova tegye, hogyan osztályozza azt a tömördek Móra Ferencet, aki itt alkotott és munkálkodott.

Még a színpaddal is megpróbálkozott, de eddig éppen csak a névjegyét adta le kétszer. Makón

mutatták be Csőszfogadás című ragyogóan mulatságos szinpadi tréfáját. A színészek alig tudták végigmondani a nagy kacagástól. Réti Ödön és a sorok írója szerepeltek még az estén, előadás előtt levétették magukat a szerzők négy másik művészemberrel együtt. Mikor a nevezetes arcképcsarnok megjelent egy makói kirakatban, a tanyai népek megállottak előtte és találgatták, kiket ábrázolhat?

— Ezök bizonyosan az aradi tizenhárom lösznek — vélte B. Papp Imre, mire a szomszédja óvatosan megjegyezte:

— De hiszen itt csak heten vannak!

A többieket alkalmasint már kivégezték — hagyta helyben az előtte szóló.

Külön tanulmányt érdemelne Móra Ferenc, az élő szó hatalmának embere.

Talán Dickens tudott úgy beszélni a pódiumon a közönséggel, úgy játszani a szívekkel, mint ez az Anatole France a Kiskunságról. Édesbús gordonkaszó a hängja, amelybe mintha annak a templomnak harangja is belebongana néha, amelynek muzsikáját félálomban hallgatta az a félegyházi nádparipán lovagoló csodagyermek egykor.

És amilyen csodálatos az élő beszéde, olyan különös a kézírása is ennek a Móra Ferencnek. A leggyönyörűbb hieroglifákat rójja, csupa gyöngy, csupa ékesség, csak szedő legyen a talpán, aki hibátlanul elolvassa. Igazán ilyenkor látja az olvasó, milyen nagy áldás az emberiségre és külön a magyar literatúrára annak a mainzi Gutenberg Jánosnak találmánya.

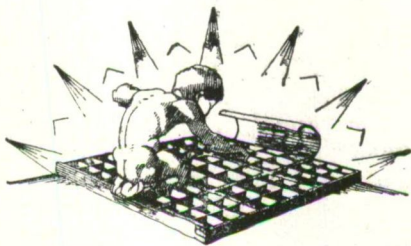
Móra Ferenc kincse szegedi véka alá rejtve világított, melegített egészen 1921-ig, amikor is Supka Géza kéziratot kért tőle az akkori Világ számára. Ettőlfogva azután ország-világ megismerte, megszerette és hogy ma mit jelent nekünk, szegény magyaroknak ez a mi kincsünk, arról ne én beszéljek, arról egy egész ország tesz most vallo-mást neki.

Én inkább még azt mondom el, hogy Tömörkény István, holtig jó gazdája, hogyan mentette meg két ízben is »életlenül« Móra életét a mi számunkra. Egyszer a telefonhoz hívta sürgősen a

»bojtár«-ját, aki alig lépett az igazgatói irodába, a könyvtárteremben lezuhant a többmázsás bronz Ferenc József-mellszobor, éppen Móra Ferenc hült helyére, az íróasztal mellé. (Ebbe a Ferenc József-be az ég villáma csapott Sándorfalván, azért helyezték a megrokkant bronzot a múzeumba.) Más alkalommal pedig csöngetett Tömörkényi Mórának, aki az anyakönyvtár emeletén rendezgette az exlibriseket. Móra sietett a gazdája hívó szavára, e-közben pedig a felső polc leroskadt és megint csak a könyvtáros hült helyére dőltek le a könyvek, rettenetes döröléssel, mint a Sámson oszlopai.

Mosolyogva mondja ezt ma már a szeliden szivarozó jubiláns, akinek egyszerű és mégis olyan csodálatos élete karmája ott abban a kis könyvtárban, amely Móra Feren összes műveit adja a magyar olvasónak, aki őszinte szívből kívánja, hogy a szivar még nagyon sokáig jól szeleljen, a kis-unoka sok örömet szerezzen és hogy Jókai és Mikszáth még igen-igen hosszú ideig várjanak erre a hatalmas harmadikra abban a magyar Pantheonban.

Juhász Gyula.

»PROMETHEUS«-NYOMDA

Készít könyvet, ujságot, mindenféle kereskedelmi
nyomtatványokat olcsón és a legszebb kivitelben.

Hirek

BAJNOKI USZÓVERSENY. A Magyar Uszó Szövetség által 1933 október 14-én, szombaton este 7 órakor a Nemzeti Sportuszodában rendezendő bajnoki úszóverseny feltételei: 1. Magyarország 1933. évi 100 m. ifjúsági hölgy gyorsúszó bajnoksága. Második kiírás. Standardidő: 1 p 27 mp. Védő az 1932. évre: Bíró Ágnes UTE 1 p 21 mp. — 2. 100 m. hölgy hátúszás. — 3. Magyarország 1933. évi 800 m. úszóbajnoksága. Las—Torres Béla emlékverseny. Standardidő: 11 p 30 mp. Védő az 1932. évre: vitéz Halassy Olivér UTE 11:03,3 mp. — 4. 100 m. hölgy mellúszás. — 100 m. hölgy gyorsúszás. — 6. Magyarország 1933. évi 3 x 100 m. ifjúsági hölgy vegyes staféta bajnoksága. Standardidő: 5 p 10 mp. Védő az 1932. évre: UTE (Balog—Mechlovits—Szili) 5:06 mp. — 7. Szövetségi kupa díjmérkőzések. Komjádi vándordíj. I. MAC—BSE. II. FTC — III. ker. TVE. — A hölgy ifjúsági vegyes staféta bajnokság az első vizipóló mérkőzés után kerül eldöntésre. Nevezés ízárlat: 1933. okt. 8-án, hétfőn este 7 órakor a MuSzban. Nevezési díj: Országos bajnokságban P 3, ifj. hölgy egyéni bajnokságokban és hölgyszámokban P 1,50, hölgy ifj. stafétában P 3. Díjazás: Klebelsberg emlékérmek.

MAGYARORSZAG 1933. ÉVI BAJNOKSÁGAI:

FÉRFIAK:

100 m gyorsúszás: 1. Csik Ferenc BEAC 1:01.4 mp.; 2. Mészöly Tibor FTC 1:01.8 mp.; 3. Wanie András SzUE 1:02

200 m. gyorsúszás: 1. Abay-Nemes Oszkár PAC 2:22.4 mp.; 2. Székely András FTC 2:23 mp.; 3. Mészöly Tibor FTC 2:24.4 mp.

400 m. gyorsúszás: 1. Lengyel Árpád KTSE 5:14.8 mp.; 2. Szabados László UTE 5:16.2; 3. Gyóji Miklós UTE 5:21.2.

800 m. gyorsúszás. Megrendezésre kerül 1933 okt. 14-én. 1500 m. úszás: 1. Gyóji Miklós UTE 21:49.8 mp; 2. Ervin Wimmer Austria 22:32; 3. Páhok István MTK 22:47.6.

100 m mellúszás: 1. Hild László UTE 1:19.6 mp; 2. Mezei Ferenc MTK 1:21.4; 3. Lengváry Ákos BEAC 1:23.2 mp.

200 m. mellúszás: 1. Hild László UTE 3:01.2 mp; 2. Mezei Ferenc MTK 3:01.6 mp; 3. Lengváry Ákos BEAC 3:04.8 mp. (Standardot nem érték el.)

100 m hátúszás. 1. Nagy Károly UTE 1:14.8 mp; 2. Bits-

key Árpád MESE 1:15; 3. dr. Herendi Ferenc UTE 1:15.2.

200 m. hátúszás. 1. Bitskey Árpád MESE 2:49.6 mp; 2. Nagy Károly UTE 2:53.2; 3. Barabás István BBTE 2:59.6

4 x 200 m gyorsúszóstafféta: 1. UTE (Bozsi—Halassy—Boros—Szabados) 10:01.4 mp; 2. SzUE (Pleplár—Körösy I. — Mihályfy—Wanie II.) 10:07.2 mp.; 3. FTC (Bokor—Zentai —Mészöly—Székely) 10:12 mp.

200 m mell + 100 m hát + 100 m gyorsúszó staféta: 1. UTE (Hild—Nagy—Szabados) 5:18.2 mp; 2. MTK (Mezei —Hazai—Hazai—Laki) 5:24.8 mp. 3. FTC (Forrai—Haász —Zentai).

Műugrás. 1. Kovács Ferenc UTE 121.21 pont; 2. Hódi László MTK 119.40 pont; 3. Farkas Ferenc TFSC 115.03 p.

Torony műugrás: 1. Vajda László FTC 99.44 pont, 2. Kovács Ferenc UTE 89 p; 3. Lenhardt Ernő MAC 80.46 p.

100 m gyorsúszás: 1. Magasházy Rózsi TSC 1:15 mp;

Hölgyek:

2. Tóth Ilonka MUE 1:16; 3. Mallász Gitta FTC 1:16.8 mp.

200 m gyorsúszás: 1. Tóth Ilonka MUE 2:55 mp. 2. Csányi Boriska FTC 3:04.6 mp; 3. Plotzár Lótti PUES 3:05.4.

400 m gyorsúszás: 1. Tóth Ilonka MUE 6:25 mp; 2. Csányi Boriska FTC 6:37; 3. Magasházy Rózsi TSC 6:41.6 mp.

200 m mellúszás. 1. Szász Magda UTE 3:30 mp; 2. Danszkay Dezsőné Benkő Margit FTC 3:30; 3. Pesti Margit BSE 3:30.6 mp.

100 m hátúszás: 1. Mallász Gitta FTC 1:31.6 mp; 2. Plotzár Lótti PUES 1:34.2 mp; 3. Tóth Magda BSE 1:33 mp.

4 x 100 m gyorsúszó staféta: 1. FTC (Bán II. — Bábel—Csányi—Mallász) 5:46.8); 2. BSE (Pesti—Tóth—Lenkefi—Csukai) 6:09 (Standardot nem érték el).

Műugrás. 1. Fonyó Lili 78 pont.

ORSZAGOS IFJUSÁGI BAJNOKSÁGOK.

100 m gyorsúszás: 1. Lengyel Árpád KTSE 1:04.6 mp.

2. Gálos II. Ödön PAC 1:04.8; 3. Fülöp György MESE 1:05.4.

400 m gyorsúszás: 1. Lengyel Árpád KTSE 5:27 mp; 2. Gálos II. Ödön PAC 5:40.8; 3. Vojtek János BSE 5:47.8 mp.

800 m gyorsúszás: 1. Lengyel Árpád KTSE 10:53.4 mp. orsz. rek.; 2. Gálos II. Ödön PAC 11:56 mp; 3. Halmai János PAC 12:04 mp.

200 m mellúszás: 1. Gyulay Pál MAC 3:06 mp; 2. Lengváry György PAC 3:09.6; 3. Vida Gyula MESE 3:09.8 mp.

100 m hátúszás: 1. Gombos Elemér JÖSSZE 1:18 mp; 2.

Lányi György BBTE 1:18.8; 3. Kovács György PAC 1:19.2.
 3 x 200 m gyorsúszó staféta: 1. SzUE (Vágó II. — Körösy II. — Körösy I.) 7:56.6 mp; 2. Pécsi AC (Kovács — Halmi — Gálos) 8:02 mp; 3. MESE (Fülöp — Kellér — Ringelhann) 8:07.8 mp.

3 x 100 m vegyes staféta: 1. Pécsi AC (Lengváry — Kovács — Gálos II.) 3:50.2 mp; 2. JÖSSZE (Zrubka — Gombos — Fellner) 4:01.8 mp; 3. SzUE (Bistyák — Körösy I. — Körösy II.) 4:03.2 mp;

Műugrás: 1. Hidvégi László MAC 111 pont; 2. Zoltán Ferenc MTK 88.20 pont.

ORSZAGOS HÖLGY IFJUSÁGI BAJNOKSÁGOK.

100 m gyorsúszás: Megrendezésre kerül 1933 október 14.

200 m gyorsúszás: 1. Bíró Ági UTE 3:04.4 mp; 2. Szili Ilona UTE 3:34 mp; 3. Füredi Aranka MUE 3:38 mp.

200 m mellúszás: 1. Hideg Kató III. ker TVE 3:26 mp; 2. Antal Kató HTVE 3:30 mp; 3. Somogyi Éva III. ker TVE 3:45.4 mp.

100 m hátúszás: 1. Hideg Kató III. ker. TVE 1:40.4 mp; 2. Somogyi Hedvig FTC 1:44.8; 3. Füredi Ilonka MUE 1:46.

3 x 100 m vegyes staféta: Megrendezésre kerül 1933 október 14-én.

Vízipólóbajnokságok 1933-ban

I. o. bajnokság.

	Győzött	Döntetlen	Vesztett	Adott gólok	Kapott gólok	Pont- szám
1. UTE	6	2	—	58	13	14
2. MAC	6	1	1	1	40	17
3. MTK	6	—	2	37	15	12
4. III. ker. TVE	5	2	1	21	11	12
5. FTC	3	1	4	19	33	7
6. SzUE	3	—	5	19	28	6
7. MESE	3	—	5	19	28	6
8. BBTE	1	—	7	8	38	2
9. MUE	—	—	8	3	3	0

A MESE—SzUE gólarányának megállapításánál a MESE eredményénél számításon kívül kell hagyni a BBTE és MUE ellen elért eredményét, mert a BBTE és MUE a SzUE ellen lemondták mérkőzésüket. A levonás után a MESE gólaránya 12:26. — A BBTE és MUE pontjaiból a SzUE elleni mérkőzés lemondásáért 2 büntető pont levonandó.

I. b/o. bajnokság.

	Győzött	Döntetlen	Vesztett	Adott gólok	Kapott gólok	Pontszám
1. TSC	3	—	1	12	5	6
2. BSE	2	2	—	14	9	6
3. NSC	1	2	1	12	10	2 *
4. BEAC	—	2	2	8	15	2
5. OUE	1	—	3	7	14	2

Az NSC eredményéből 2 büntető pont levonva. (TSC elleni mérkőzésen levonult.)

II. o. bajnokság.

Bajnok : ETE
2. : MAFC
3. : PUES és SzAK

A Budapest kerület és az öt vidéki kerület bajnokai között a helyezés kiesési rendszerrel nyert eldöntést.

Ifjúsági bajnokság.

1. UTE	5	1	—	34	3	11
2. MAC	4	1	1	26	12	9
3. MTK	3	2	1	38	14	8
4. BSE	4	—	2	31	12	8
5. MUE	2	—	4	14	28	4
6. NSC	—	1	5	3	60	1
7. III. ker. TVE	—	1	5	7	24	0 *

MUE ellen nem állt ki, két büntető pont levonva.

Szövetségi díj.

1. MTK	4	1	—	22	13	9
2. UTE	4	—	1	42	12	8
3. FTC	2	1	2	10	14	5
4. MAC	1	1	3	18	19	3
5. III. ker. TVE	1	1	3	6	18	3
6. MUE	1	—	4	9	31	2

Ujanc díj.

1. MTK
2. Postás
3. MAC
4. III. ker. TVE

14 résztvevővel kiesési rendszerrel lebonyolítva.

UJ SIKLÓHAJÓ. A múlt héten mutatták be az Erzsébet híd aláatt a vizitaxi kikötőnél Horthy Miklós kormányzónak a »Delfin« nevű siklóhajót. A hajó a modern hajóépítés egyik érdekes példánya az amerikai folyamokon, az afrikai tengerparton, Hollandiában és a Szajnán már több testvére van üzemben, a Dunán ez az első. Légszavarak hajtják a siklóhajót, amely aránylag rendkívül sebességgel tud haladni: óránként akár 70 kilométerrel is. Ez azt jelenti, hogy Budapesttől Bécsig 5 és fél óra alatt teszi meg az utat, visszafelé 4 és fél óra alatt. A hajó teste nagyon kevésbé merül a vízbe, ha áll, akkor csak 40 centiméternyire, menetközben azonban csak 25 cm-nyire. A vízállás tehát nem zavarja közlekedését. A siklóhadó duralumíniumból készült. IA kormányzó a nagy kabin baloldalán foglalt helyet, szemben vele Gömbös miniszterelnök, mögötte ifj. Horthy Miklós és vitéz Bornemissza Félix folyamörkapi-tány.

A PANNONIA ÉS A HUNGARIA EE. rendkívüli közgyűlése helyeslőleg vette tudomásul a két klub vezetőségének és választmányának azt az intézkedését, hogy az egyesületeket az evezősszövetségből kiléptették. A közgyűlések helyeselték mindazon intézkedéseket, amelyeket a két klubválasztmány a szövetséggel történt összeütközés miatt tett. Az evezőssport békéjének helyreállítására mégis reményt nyújt a közgyűlési határozatnak az a része, amely örömmel állapítja meg, hogy a szövetség bizottságot küldött ki a Pannoniával és a Hungáriával való tárgyalás végett. A klubvezetőségek teljhatalmú megbízást kaptak a tárgyalásokra.

SZEGEDEN BAJNOKI VIZIPÓLÓMERKÖZÉST játszottak a SzUE és a MESE. A SzUE sérült játékosaira való tekintettel kérte az elhalasztást, amit a MUSz nem adott meg. A mérkőzés nagy meglepetéssel végződött: a SzUE 8:2 (2:1) arányban győzött. A mérkőzésnek Wannie II. volt a hőse, aki betegen is hat gólt dobott, míg a másik két gólon Szaniszló és Vágó osztozott. A MESE góljait Mátrai dobta. A mérkőzést Kann Ferenc bíró vezette.

A NAGYKANIZSAI USZODÁT szép ünnepség keretében 3000 néző előtt avatták fel, majd megkezdődtek a versenyek. Az eredmények: 100 méteres hátúszás: 1. Bitskey III. 1.25 mp.; 2. Bozsi 1.26 mp.-cel. — 100 m. gyorsúszás: 1. Csik 1.03 p.; 2. Wannie 1.03:8 p.; 3. Székely 1.04:2 p. 100 m. mellúszás: 1. Hild László 1 p 26 mp. 2. Lenváry 1 p

29 mp.; 3. Mezei 1 p 31 mp. 400 m-es gyorsúszás: 1. Lengyel Árpád 5 p 31,2 mp.; 2. Szabados 5 p. 38 mp. Majd a helyi úszók számai következtek. Utánuk bemutató vízipólómérkőzés volt.

AZ EGRI TORNAEGYLET a II. osztályú országos vízipólóbajnokság döntő mérkőzésében 4:1 (3:0) arányban győzött a MAFC ellen. A gólok közül Német hármat, Klein I. egyet, illetőleg Mayer egyet dobott. A mérkőzést a margitszigeti Nemzeti Sportuszodában vasárnap délután tartották.

AZ UJPESTI USZODA közeledik a megvalósításhoz. Ujpest város bizottságot küld Győrbe, az ottani uszoda rendszerének tanulmányozására, mert az ujbpesti uszodában is azt a klórozási eljárást akarják követni, amely Győrött kitűnően bevált.

Menyország a földön

Égi, Földi, Pesti, Bécsi, Párisi, Londoni
Mulatságos, Látványos, Aktuális revü
20 képben

Szerkesztette, részben írta és konferálja

Békeffy László

Játszák:

Rajna Alice, Ilosvay Rózsi, Szőnyi
Lenke, Békeffy, Gárdonyi, Makláry,
Herceg, Komlós, Radó Sándor, Kőváry
Fenyő, Vértes, Barna, Haller Magda,
Lehel Piri, Götz Erzs, Sárossy Gizi,
Falus Magda, László és a „Flóra ballet”

Uj helyárok:

a legdrágább hely P 4'50 Vasár- és
ünnepe nap délután a legdrágább P 3'-

Terézkörúti Szinpad Budapest

Telefon 265-54.

Kezdeté 9 órakor.

A szegedi Tiszahíd

Nem az a baj, hogy amíg Eiffel világhírré tudott szert tenni, addig a másik kiváló hídépítő: Feketeházy nevét a külföld nem ismeri. Az a baj, hogy Feketeházy érdemeit itthon sem értékelik. Hogy ez a két név most így egymás mellé került, annak egészen különös oka van. Az történt, hogy egyszer Feketeházy frissen szerzett koszorúja hogy, hogy nem, az Eiffel Gusztáv fejére került. Feketeházy Szegeden szerzett pályadíját egyszerűen Eiffel nevére könyvelték, hogy a sok idegen díszszalagból a magyar trikolor se hiányozzék. Ugy érezték, úgy gondolták, hogy a kis Magyarországnak is illik egy szép szál virággal hozzájárulni a »világegyetem« mérnökének a dicsőséggéhez.

Hogy ezzel a falsummal egy érdemes magyar technikuson roppant sérelem esett, ezzel senki sem törődött. Talán nem is tudták, hogy ezzel az ország dicsőségét sikkasztották el, éppen akkor, amikor ez Európa egyik legkiválóbb nemzetével való versenyben jutott hozzá. Amikor világgá lehetett, sőt világgá kellett volna kürtölni, hogy ime, ebben a nagyszerű szellemi viadalban, mikor a nagy francia nemzet hídépítő Góliátja a kiesi Magyarország fiatal hídépítő Dávidjával került szembe, a kevéssé ismert Feketeházy János legyőzte az ismertnevű francia Gustave Eiffelt.

Arra, hogy Feketeházy győzelmét, sikerét külföldön is terjeszteni kellene, egyáltalán nem gondoltak. Ilyen csekélységgel, mint a szegedi Tiszahíd megtervezése, ahol nemzetközi pályázaton 23 francia, olasz, holland, belga, német és osztrák mérnök terve közül a magyar mérnök munkája kapta az első díjat, nem törődtek. A szegedi közúti Tisza-híd esetében megtörtént, hogy a magyar mérnök érdemét, szerzőségét idehaza elsinkófálták és megtúrták, hogy lassan-lassan feledésbe menjen. Így fontak hamis glóriát a nagy francia mérnök

feje köré, ahelyett, hogy ezt a fényes magyar győzelmet büszkén magasba emelték volna.

Szeptember 16-án volt ötven éve, hogy a szegedi közúti Tisza-hidat országos ünnep keretében a forgalomnak átadták. Ez idő óta a köztudatban Eiffel Gusztáv szerepelt a szép híd szerzőjeként. A szegediek éppen ezért minden idegennek büszkén és dicselkedve mutogatták Eiffel művét.

A híd ötvenéves fennállásának ünnepi évfordulójára a szegediek természetesen a franciákat is meg akarták hívni, hogy bizonyítsák, mennyire megbecsüljük az igazi értékeket még akkor is, ha azok nem a mi talajunkon termettek! Szerencsére Móra Ferenc író, a szegedi múzeum igazgatója, egykorú lapokból kisütötte, hogy noha a pályázaton az I. díjat a párizsi Eiffel-cég kapta, a nyertes terv nem Eiffel Gusztáv, hanem teljesen Feketeházy János államvasúti mérnök munkája és így az ünnepély nem Eiffel, hanem Feketeházy emlékét illeti.

A szegedieket lehűtötte ez a nem várt felfedezés, mert így módon nem dicselkedhetnek többé az Eiffel-névvel. A híd nem európai érdekesség többé. Hogy mégis egészen bizonyosak legyenek, a Magyar Mérnök és Építész Egylet szegedi osztálya felkérte dr. Lósy-Schmidt Edét, a Magyar Mérnök és Építész Egylet tudós könyvtárosát és államvasúti főmérnököt, hogy a minisztériumokban meglévő tervek, okmányok alapján kutassa ki és állapítsa meg, ki a szegedi Tisza-híd tervezője? Eiffel vagy Feketeházy? Ha ez utóbbi, akkor hogyan került a köztudatba szerzőként Eiffel neve?

Lósy-Schmidt a legnagyobb alaposággal kutatva fel az összes adatokat és az eredményt most tette közzé a Magyar Mérnök és Építész Egylet Közlönyében. Ebből kitűnik, hogy a pályázati feltetelekben k ivolt mondva, hogy csak azok pályázhatnak, akik egyben a híd felépítését is vállalják és ezt megfelelő biztosíték letétbehelyezésével garantálják. Ebből természetesen az következik, hogy hídtervező mérnök csakis vállalkozó céggel együtt vehet részt a pályázatban. Feketeházynek tehát keresni kellett egy olyan társat, aki a vasszerkezetek

szállítását, illetve a híd felépítését vállalni tudja. Először az Államvasutak Gépgyáránál kopogtatott. Miután itt célt nem ért, felajánlotta tervét a párizsi Eiffel-cégnek. Eiffel is pályázott a hídra, de az ő terve rosszabb volt a Feketeházy tervénél. Eiffel

Feketeházy János

mint kiváló hídépítő, ez tnyomban meglátta, és meg is állapotott írásban Feketeházyval abban, hogy ezt a tervet a maga neve alatt küldi be. Ezt a körülményt mind Feketeházynak, mind Schicke-

danzt Albert építésznek, aki a hídfők és folyampillérek architektúráját csinálta, a zsüri döntéséig titokban kell tartani. Ha Feketeházy kapja az I. díjat, vagy a kiviteli megbízást, akkor az Eiffel-cég Feketeházynek tízezer forintot fizet a tervéért, aki abból 1500 forintot juttat Schickedanznak az architektúráért. Így is történt. Eiffel két tervvel pályázott. A Párizsban készült, valódi Eiffel-terv elbukott, míg a Feketeházy által Budapesten készített, Eiffelre szignált és »valamennyi beérkezett tervet szépségben és szerkezetben messze felülmúló terv« az I. díjat kapta. Feketeházynek és Eiffelnek egyaránt érdeke volt, hogy a pályázat eldőlt, hogy a pályázat eldőltségéig a Feketeházy szerzősége titokban maradjon, mert Eiffel neve már akkor is márka volt és olyan garancia, akire a híd felépítését teljes nyugalommal rá lehetett bízni. A pályázat eredményének közzététele után azonban napilapjaink nyomban közölték az örvendetes hírt, hogy Eiffel díjnyertes tervének igazi szerzője, Feketeházy János, államvasúti mérnök. Ez ellen Eiffel természetesen nem tiltakozott. Érdekes az is, hogy Eiffelnek az üzleti részen kívül a hídépítésben semmi része sem volt. A vasszerkezeteket a resicai és aninai vasgyárak készítették, a hídpilléreket, alapozásokat a budapesti Gregersen-cég vezette, a vasszerkezetek számítását Feketeházy, a híd architektúráját pedig Schickedanz Albert csinálta.

Móra Ferenc és dr. Lósy-Schmidt Ede fáradsága nem veszett kárba. A híd Feketeházy dicsőségét fogja hirdetni. A Magyar Mérnök és Építész Egylet szegedi osztályát pedig külön dicséret illeti, meg, amiért lehetővé tette, hogy azt a babért, amit egy emberöltő előtt igazságtalanul Eiffel feje köré fontunk, most Feketeházy frissen vésett emléktáblájára helyezhessük.

Magyar Vilmos.

CSURGÓ TESTVÉREK

Szeged, Petőfi Sándor-sugárút 1.

GÉPJAVÍTÓ MŰHELYE

M o t o r o k , gépmotoralvázak,
karosszériák szakszerű javítását
vállalja. Bosch-szolgálat. Legjobb
kiszolgálás. Legolcsóbb árak.

Kéz, láb és hónalj izzadás ellen
legjobb a Gerle-féle

P A X - K R É M

orvosok által kipróbálva kapható

a KIGYÓ PATIKÁBAN Klauzál-tér. Ára 60 fill.

(Kiss-palota. Kossuth szoborral szemben.)

Írógépek és írógép kellékek minden árban
kaphatók WIRTH és RENGEY
cégnél Szeged, Széchenyi-tér 5. szám. Telefonszám 22-21.

SZŐNYI-FÜRDŐ

és csónakkikötő

a legjobb!

Ártézi víz bevezetve külön tuss-
kamarával. Erkélyén asztalók, nyug-
ágyak minden kénye'emmel.

Elsőrendű bérccsónakok.

Büffé ételekkel és italokkal. Tel. 31-15.

SINGER

varrógépek

rég bevált jó minőségben

legmesszebbmenő fizelési könnyítések

Mérsékelt havi részletek

SINGER VARRÓGÉP R. T.

Szegedi fiók: Kárász-utca 1. szám.

Tiszamenti és Szeged-környéki fiókok:

Szolnok, Baross-utca 22. szám.

Makó, Vármegye-utca 3. szám.